

Editörün Kaleminden

Değerli Meslektaşlarım,

Bu sayıdan itibaren, bana ayrılan bu sayfayı farklı biçimde değerlendirme kararı aldım. Bu bağlamda, her sayıda kısa da olsa bir konuyu ele almaya çalışacağım. “Hasta güvenliği” ilk konumuz olacaktır.

Son 10-15 yıldır birçok ülkeden gelen verilere göre, sağlık hizmetlerinde hata oranları çok yüksektir; bu konuda yapılmış çok sayıda araştırma vardır... ABD’de Ulusal Tıp Enstitüsü’ne (Institute of Medicine National) göre her yıl 44000-98000 kişinin tıbbi hatalara bağlı hayatını kaybettiği, tıbbi hatalara bağlı ölümlerin ilk beşinci sırada yer aldığı, bu ölümlerin kazalara bağlı ölümlerden daha önde geldiği, Ulusal İlaç Enstitüsü (ABD) raporlarına göre her yıl yaklaşık 1,5 milyon insanın hatalı ilaç uygulamasına maruz kaldığı belirtilmiştir.

Yapılan araştırmalarda hatalar derinlemesine incelendiğinde, hataların aşırı iş yükü, uzun çalışma saatleri, yeterli nitelikte olmayan insan gücünün çalıştırılması gibi nedenlerle ortaya çıktığı belirlenmiş; aşırı iş yükü ile hasta mortalitesinin ilişkili olduğu ve hataların en az yarısının “önlenebilir hatalar” olduğu gösterilmiştir. Hemşirelerin uzun süreli ve düzensiz çalışmaları hasta güvenliğini tehdit etmektedir. Yapılan bir çalışmada 12 saatten uzun çalışanlarda sekiz saatlik çalışanlara göre ilaç hatası ya da iğne batmalarının iki kat yüksek olduğu bulunmuştur. Ulusal İlaç Enstitüsü, hasta güvenliği açısından hemşire gönüllü de olsa uzun saatler çalıştırılmasının sınırlandırılmasını ve 12 saatlik vardiyaların azaltılmasını önermektedir. Sağlık ekibinin bilgili ve tecrübeli olmasının hata oranını düşürdüğü belirlenmiştir.

Halkımızın güvenli ve nitelikli sağlık bakımına ulaşmasında sağlık kuruluşlarında kilit noktalarda görev yapan yönetici hemşirelere önemli sorumluluklar düşmektedir. Öncelikle hasta güvenliği ile ilgili mevcut durumun belirlenmesi, uygun istihdamı (uygun sayıda ve nitelikte) sağlamak üzere gerekli çalışmaların yapılması, kişileri suçlamak yerine sistemi sorgulayıcı “hasta güvenliği kültürünün yaratılması”, “Beklenmedik/İstenmeyen Olay Rapor Formu” ile hatalı durumların izlenmesi, başarılı bir izlem için çalışan herkesin kalite çalışmalarına gönüllü olarak katılımının sağlanması gerekmektedir. Bu da ancak iyi bir liderlik vizyonu ile gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda yönetici hemşirelerin liderlik vasıflarını geliştirmesi, Uluslararası Hemşireler Birliği’nin (ICN= International Council of Nursing) önerdiği gibi daha sağlıklı bir çalışma ortamı yaratmaları, birlikte çalıştıkları kişileri desteklemeleri çok önemlidir. Ancak unutulmamalıdır ki, yönetici hemşirelerin bu konuda başarılı olabilmeleri için çalıştıkları kurumun üst yönetimi tarafından gerek insan kaynakları, gerekse ekonomik yönden desteklenmeleri ve yetkilendirilmeleri de bir o kadar önem taşımaktadır....

Hemşireler için daha sağlıklı çalışma ortamlarının oluşturulması dileğiyle,

Sevgi ve Saygılarla,
Yard. Doç. Dr. Emine Türkmen